

Persbericht

Vlaamse regering lijkt controle kwijt over communicatie door overheidsorganisatie BAM

De Vlaamse regering is 99 procent hoofdaandeelhouder van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM). De beheersmaatschappij dient bijgevolg te handelen als een overheidsorganisatie.

Elke overheidsorganisatie en haar personeelsleden zijn gebonden aan het respecteren van een deontologische code voor de Vlaamse ambtenaar, die stelt dat het cliënteel (de burger) ten allen tijde correcte informatie moet verkrijgen. Deze code vormt de essentie van een betrouwbare overheid.

Perceptieontwikkeling i.p.v. overheidscommunicatie

Al enkele jaren bevindt BAM zich wat dit betreft in een schemerzone. In plaats van een correct en volledig beeld te schetsen van het project Oosterweelverbinding, verkoos de beheersmaatschappij om de kaart van de perceptieontwikkeling te trekken, waarbij de pijnpunten van het eigen project buiten beeld gehouden werden. Hoofdvoorbeeld hiervan is het projectdeel Oosterweelverbinding aan het Sportpaleis. Intussen erkent eenieder – ook de kandidaat-contractant Noriant – dat voor dat deel van de Oosterweelverbinding ‘geen goede oplossing’ geboden wordt. Zelfs politici uit de meerderheid reageren nu verrast op deze vaststelling. Waarom wisten zij dat niet?

Zij wisten dat niet, omdat BAM vanuit een monopoliepositie aan perceptieontwikkeling deed in plaats van correcte informatie te verstrekken. Prominent in die perceptieontwikkeling was het bestoken van de Antwerpenaar met promobeelden van een Lange Wapper over het Straatsburgdok. Lees: we bouwen een brug over water, en niet een viaduct over land (Sportpaleis, Luchtbal, Dam, ...). Binnen eenzelfde logica zouden BAM en Noriant in de komende weken een campagne plannen met beelden van mooie bruggen elders ter wereld – opnieuw om de perceptie te versterken dat het om een brug over water (de Schelde?) gaat. Een dergelijke communicatie door een overheidsorganisatie is betreurenswaardig.

De beheersmaatschappij kreeg eind vorig jaar al een blaam vanuit het Vlaamse parlement over de gevoerde communicatie. BAM beloofde toen beterschap. De samenwerking met het communicatiebureau Slangen werd verbroken. BAM zou vanaf dan zelf gaan communiceren.

Van kwaad naar erger

Sindsdien ging het echter van kwaad naar erger. Die nieuwe communicatiestrategie kent twee hoofdlijnen.

1. BAM noemt alle informatie over het BAM-tracé geleverd door derden ‘foute informatie’, wanneer die informatie niet past binnen de perceptieontwikkeling over het eigen tracé. Ook wanneer die informatie het resultaat is van onafhankelijk onderzoek (Arup/SUM) of wanneer die in een door het Antwerpse college goedgekeurde informatiebrochure voor het geplande referendum staat (cfr. huidig conflict tussen het college en BAM).

Voorheen deed BAM dit ook al, ten aanzien van een actiegroep als stRaten-generaal. In 2007 wezen wij met beelden en simulaties op de problematiek aan het Sportpaleis. Het was allemaal niet waar.

Op eenzelfde manier poogt BAM sinds maart 2009 de onafhankelijke studies gemaakt door Arup/SUM als inhoudelijk fout in de markt te zetten. Niet omdat wat erin staat niet klopt, wel omdat waarheden die nu geëxpliciteerd worden niet passen binnen de perceptieontwikkeling die BAM blijvend hanteert als norm voor de eigen communicatie.

Om het studie bureau Arup/SUM in een negatief daglicht te plaatsen, schuwt BAM ook niet het manipuleren van de perceptie over gehanteerde kostprijscijfers. Dinsdag 11. bracht stRaten-generaal hierover verslag uit aan het Vlaamse parlement, met bewijzen.

2. Tegelijk hanteert BAM belastinggeld om advertentieruimte op te kopen waarin de positieve perceptieontwikkeling over het eigen project gekoppeld wordt aan een negatieve perceptieontwikkeling over het voorliggende tunnelalternatief (Arup/SUM). Ook hier schendt BAM de gedragscode van overheidsorganisaties.

Reeds enkele jaren gebruikt BAM de journalistieke geloofwaardigheid van de lokale televisiezender ATV om onder de noemer 'mobiliteitsjournaal' tweewekelijks propaganda te brengen in de Antwerpse huiskamers. In de meest recente mobiliteitsjournaals investeert BAM intussen meer energie in het negatief labelen van het alternatief tunneltracé dan in informatieverstrekking over het eigen Masterplan.

Deze week voegt BAM daar een dubbele bladzijde publireportage aan toe in het advertentiekatern MediaPlanet, dat als bijlage bij de krant *De Standaard* verschijnt. In wat gepresenteerd wordt als krantenartikels, maar de facto betaalde advertentie is, continueert BAM het spel van misleidende communicatie. Zo stelt BAM: 'Uit vergelijkend onderzoek blijkt dat het vierde tracé van studie bureau Arup/SUM geen alternatief biedt voor de Oosterweelverbinding'. Met 'vergelijkend onderzoek' bedoelt BAM: een nota bijeengepend door BAM zelf, en niet de honderden pagina's studiewerk van Arup/SUM, gemaakt in opdracht van respectievelijk de Vlaamse regering en het Antwerpse college.

Uit dat laatste studiewerk blijkt dat een tunnelalternatief technisch en financieel haalbaar is, en een valabel alternatief biedt voor het BAM-tracé. Precies daarom noemt het Antwerpse college (opdrachtgever voor het onafhankelijk onderzoek door Arup/SUM) dit alternatief 'realistisch' in de informatiebrochure die dezer dagen in de bus van elke Antwerpenaar valt. Ook dat beeld past niet binnen de perceptieontwikkeling gehanteerd door BAM, en dus reageert BAM-voorzitter Karel Vinck meteen. In *De Morgen* reduceert hij de lijvige studie van Arup/SUM over een tunnelalternatief tot 'een schets'. Het tunnelalternatief zelf noemt hij niet meer dan 'een denkpiste'.

Terecht vroeg burgemeester Patrick Janssens dinsdag 11. in het Vlaamse parlement dat BAM zich – als overheidsorganisatie – terughoudend zou opstellen in de aanloop naar het referendum. BAM antwoordde dat ze dit niet zou doen.

Net zoals BAM haar monopoliepositie verloor bij communicatie over de Oosterweelverbinding (en daar zichtbaar mee worstelt), lijkt de Vlaamse regering nu de controle kwijt te raken over de manier waarop BAM aan informatieverstrekking doet. Daarom vraagt stRaten-generaal expliciet aan de Vlaamse regering om duidelijke uitspraken te doen over de marges (zowel deontologisch als budgettair) waaraan BAM zich binnen die periode als overheidsorganisatie dient te houden.

Manu Claeys en Peter Verhaeghe, voor stRaten-generaal